

PRAVICA DO ODKLOPA

Sneža Mihailova Brojan
11. februar 2025

142.a člen Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1) (pravica do odklopa)

(1) Delodajalec mora delavcem zagotoviti pravico do odklopa, s katero zagotovi, da **delavec v času izrabe pravice do počitka oziroma v času upravičenih odsotnosti z dela v skladu z zakonom in kolektivno pogodbo oziroma splošnim aktom ne bo na razpolago delodajalcu**. V ta namen mora delodajalec sprejeti ustrezne ukrepe.

(2) **Ukrepi**, ki jih mora sprejeti delodajalec, se določijo **s kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti**. O sprejetih ukrepih mora delodajalec pisno obvestiti delavce na pri delodajalcu običajen način (npr. na določenem oglasnem mestu v poslovnih prostorih delodajalca ali z uporabo informacijske tehnologije).

...

(6) Če delavec v primeru spora navaja dejstva, ki opravičujejo domnevo, da je delodajalec ravnal v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, je dokazno breme na strani delodajalca.

217. a člen ZDR-1 Sankcija za delodajalca

ki ne zagotavlja pravice do odklopa v skladu s 142.a členom ZDR-1:

Delodajalec – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, se kaznuje z globo od 1.500 do 4.000 EUR, če ne zagotavlja pravice do odklopa v skladu s 142.a členom tega zakona.

Za manjšega delodajalca je predpisana globa od 300 do 2.000 EUR.

Za delodajalca posameznika je predpisana globa od 150 do 1.000 EUR.

Z globo od 150 do 1.000 EUR se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca pravne osebe ter odgovorna oseba v državnem organu ali samoupravni lokalni skupnosti.

2. člen Aneksa h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji (KPND) (pravica do odklopa)

(1) Z namenom zagotavljanja varnosti in zdravja javnega uslužbenca, spoštovanja časa počitka in upravičene odsotnosti ter zasebnega življenja, **mora delodajalec javnemu uslužbencu zagotoviti pravico do odklopa**, s katero zagotovi, da javni uslužbenec v času izrabe pravice do počitka oziroma v času upravičenih odsotnosti z dela v skladu z zakonom in kolektivno pogodbo oziroma splošnim aktom **ne bo na razpolago delodajalcu oziroma v tem času ne bo opravljal z delom povezanih dejavnosti ali komunikacije** z digitalnimi orodji, neposredno ali posredno.

(2) **Odklop** pomeni **neopravljanje z delom povezanih dejavnosti ali zahtevane komunikacije** z mobilnimi napravami ali z drugimi digitalnimi orodji, neposredno ali posredno, izven delovnega časa javnega uslužbenca.

(3) Javni uslužbenec se ni dolžan odzvati po sredstvih iz prejšnjega odstavka izven delovnega časa javnega uslužbenca.

3. člen Aneksa h KPND (ukrepi za zagotavljanje pravice do odklopa)

(1) Za zagotavljanje pravice do odklopa in spodbujanje delovne kulture, ki zajema učinkovit, premišljen in uravnotežen **pristop** k digitalnim orodjem, **delodajalec izvaja naslednje ukrepe:**

1. zagotavljanje **ozaveščanja in izobraževanja** javnih uslužbencev o pomenu pravice do odklopa;
2. **usposabljanje** za pravilno uporabo digitalnih orodij;
3. usposabljanje vodij;
4. **dajanje navodil zaposlenim** o upoštevanju ukrepov, s katerimi delodajalec zagotavlja pravico do odklopa vključno s pojasnilom, da uresničevanje pravice do odklopa za javnega uslužbenca **ne sme imeti negativnih posledic**.

(2) Delodajalec za namen zagotavljanja pravice do odklopa **sprejme tudi ukrepe tehnične narave**, kot npr.:

- vklop nastavitve **samodejnih odgovorov** za čas odsotnosti;
- pošiljanje elektronske pošte z načrtovanim časom **dostave v delovnem času**;
- dodatni **pripis v sporočilu** prejemniku, ki vsebuje pouk glede pravice do odklopa, če poštni odjemalec ob določenem času ne omogoča dostave (npr. da se javni uslužbenec ni dolžan odzvati na prejeto sporočilo v času odklopa ter da zaradi tega ne more utrpeti sankcij);
- vzpostavitev **opomnika** (npr. obvestilna pasica), ki bo zaposlenega opozarjal, da pošilja elektronsko pošto izven delovnega časa organa.

3. člen Aneksa h KPND (ukrepi za zagotavljanje pravice do odklopa)

(3) Javni uslužbenec lahko izven delovnega časa **izključi službeni telefon, prenosni računalnik ali druge naprave**, ki omogočajo službeno komunikacijo.

(4) Ukrepi iz tega člena se lahko **podrobneje določijo v kolektivni pogodbi dejavnosti** ali v kolektivni pogodbi na ravni delodajalca oziroma v splošnem aktu delodajalca pri delodajalcu, pri katerem ni organiziranega sindikata. Prav tako se lahko v aktih iz prejšnjega stavka določijo dodatni ukrepi za zagotavljanje pravice do odklopa.

Hvala za pozornost.

